

Vďaka tureckej ofenzíve Sýrčania dostali pod kontrolu Damasku ohromné územie

- CZ24 News | 19. října 2019

Vďaka útoku Turkov v severnej Sýrii nastal zaujímavý pohyb. Američania veľmi rýchlo odchádzajú, Kurdi sa sťahujú a Sýrčania spoločne s Rusmi obsadzujú ohromné územia.

Turci útočia v zóne 30 km od sýrsko-tureckej hranice. Už dnes je ale zrejmé, že turecký postup sa stretáva s viacerými prekážkami a nie všetko vychádza Turkom tak, ako by si Turci predstavovali. Tam, kde môžu Turci použiť letectvo a delostreleckú podporu, postupujú zrýchleným tempom, v mestách sú ich aktivity podstatne skromnejšie.

Tam, kde sa Kurdom podarilo zatiahnuť Turkov do bojov v husto osídlených aglomeráciach sa postup Turkov výrazne spomalil. Napríklad v Raz al Aine už Turci bez výraznejších úspechov bojujú s Kurdmi štvrtý deň a v oblasti Tell Abyad dokonca Kurdi uskutočnili proti Turkom aj niekoľko porotiútokov.

Kurdi naopak v prípade, ak sa stretnú s ruskými a sýrskymi vojakmi, pokračujú v sťahovaní a využívajú skutočnosť, že sa Rusi a Sýrčania dostávajú medzi nich a turecké vojská. Celkovo však veľmi rýchly odchod Američanov z Manbidžu a Kobane priniesol so sebou zaujímavý fenomén. Sýrčania sa zmocňujú veľkých území a Damask získava strategickú kontrolu nad územiami, ktoré stratil už na začiatku občianskej vojny. Sýrčanom Kurdi bez väčších problémov odovzdávajú aj mestá, Turci získavajú najmä vidiecke oblasti, kde Kurdi nebojujú.

Turci sa spoliehajú na proturecké milície, ktoré bojujú v prvých radách, aby straty tureckej armády neboli veľmi vysoké. Z tureckého postupu a odchodu Američanov ťaží najmä Damask a Rusko, ktoré vnímajú Turci, Kurdi i Damask ako arbitra svojich sporov. Pritom už dnes je zrejmé, že Turci sa nechystajú ostať v Sýrii donekonečna, po splnení vytýčených cieľov (oslabenie a vytlačenie Kurdov) nebudú mať problém, keď garancie za situáciu na severných územiach Sýrie preberie Damask, ktorý sa spolieha na ruskú pomoc.

Miestni sýrski Arabi s nadšením vítajú sýrske jednotky i ruskú vojenskú políciu. Postup sýrskych vládnych vojsk i Rusov však naráža v niektorých prípadoch na prekážky, Kurdi odmietli ruskú a sýrsku kolónu prepustiť hlbšie na územie pod svojou kontrolou (smer Rakka). Je však len otázkou času, kedy sa v oblasti objavia Turci a Kurdi sa stiahnu.

Proamerickí Kurdi nedokážu skrývať rozčarovanie. Ich lídri sú terčmi Turkov, Američania stiahli nad nimi ochrannú ruku a miestni Arabi ich nenávidia. Odchod Američanov znamená, že Arabi, ktorí boli prinútení Američanmi s Kurdami úzko kooperovať momentálne svoje kontakty s Kurdami prerušujú. Podľa viacerých expertov v najbližšej dobe dokonca hrozí, že začnú proti Kurdom aj otvorene vystupovať, so všetkými negatívami, ktoré z toho môžu Kurdi očakávať.

Turecká ofenzíva v severnej Sýrii dosiahla čiastočne úspechy. Ruskí vojenski experti si všimajú postup tureckých vládnych jednotiek a tvrdia, že Turci bojujú starým štýlom vedenia vojny. Spoliehajú sa v prvom rade na delostrelectvo a letecké útoky a širokokoncipovanú masívnu ofenzívu na celom fronte.

Od tohto štýlu boja sa už vzdialili aj Sýrčania, ktorých Rusi po svojom vstupe do Sýrie naučili viesť iný typ pohyblivej vojny pri úzkej súčinnosti letectva, pechoty, delostrelectva i tankov. Turecká

stratégia stále pochádza z 80. rokov 20. storočia a pripomína americké postupy vo Vietname či sovietske postupy v Afganistane, so všetkými negatívami z toho vyplývajúcimi.

Vojenský tlak Turkov však determinuje výrazne kurdské postoje. Proamerickí Kurdi sú v defenzíve, arbitrom pre riešenie problémov sa pre Turkov, Kurdov i Sýrčanov stali Rusi. Rusi navyše ťazia aj zo skutočnosti, že na rozdiel od Američanov plnia svoje sľuby. Rusi neponechali Asada napospas, ako ponechali Američania napospas Kurdov. Americký však nie je prekvapivý.

Američania totiž nemajú priateľov, len svoje záujmy.

Pre Damask je dôležité, aby čo najrýchlejšie dokázal obnoviť svoju kontrolu nad územiami, ktoré vďaka tureckej ofenzíve a ústupe Kurdov získal. Dôležité je, aby Damask upevňoval svoje kontakty s Kurdami a splnil svoje sľuby, garantované v novej sýrskej ústave. Nové vzťahy medzi Damaskom a Kurdami majú byť založené na širokej kurdskej autonómii s prísľubom, že Kurdi už v budúcnosti nebudú usilovať o odtrhnutie sýrskych území a vytvorenie Kurdskeho štátu.

Občianska vojna v Sýrii napriek svojim obrovským negatívam značne zjednodušila pre Asada situáciu. Zrno sa oddelilo od pliev, ukázalo sa, že šiíti sú loajálni Damasku, rovnako ako veľká časť sunnitov. Sunniti, ktorí sa spoliehali na USA, Saudov a Izrael sú väčšinou po smrti, alebo obklúčení v Idlibe, ten sa začne oslobodzovať čoskoro, pravdepodobne prvé mesiace 2020. Američania sa sústredia na prezidentské voľby a nebudú mať čas ani možnosti promptne reagovať.

Ankara na medzinárodnom poli už otvorene ukazuje, že podporuje diplomatické rokovania s Damaskom. Ešte pred vstupom Ruska do konfliktu v Sýrii v roku 2016 Turci pod nátlakom Američanov s Damaskom udržiavali diplomatické vzťahy na veľmi nízkej úrovni. Súbežne s tým, ako strácajú Američania svoju moc však Turci začínajú čoraz viac presadzovať v medzinárodnej politike vlastné predstavy, na ktoré reaguje Trump len "otvoreným listom".

Ešte pred 15 rokmi by "Erdoganova drzosť" nemala najmenšiu nádej na úspech a Erdogan by nevybočoval z radu pri plnení amerických príkazov. Situácia sa však nevyvíja tak, ako by si Američania predstavovali a multipolárny svet má svoje vlastné pravidlá.